

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 12 hónapra ----- 160 L.
 6 hónapra ----- 90 L.
 3 hónapra ----- 4 L.
 Külföldre az évi előfizetés 250 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.
 Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplóirunkat és külön falnaplóirunkat is.

Honismeret.

Ádámos és régi emlékei.

A Kis-Küküllő örökösen szöke mellett, közvetlenül Dicsőmárton alatt, egy szépen fejlődött, félig magyar, félig román község: Ádámos nyulik el.

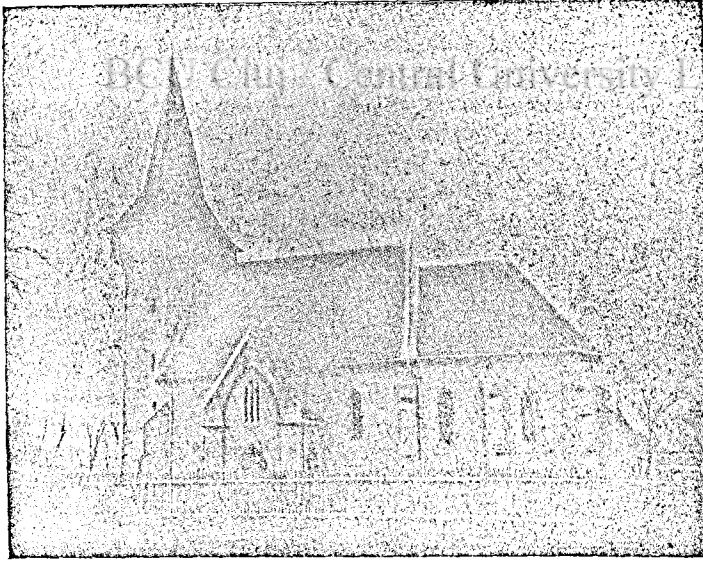
Ezelőtt félszáz évvel az országon még három kilométer távolság volt Ádámos és Dicsőszentmárton között. Azóta a város majdnem egy kilométert nyújtott lefelé a völgyön s Ádámos is minden irányban terjeszkedve fölfelé szelődött várossá nőtt szomszédjához, úgy hogy a már felső vége alig egy kilométerre tőle. A két község között azonban a Küküllő vize és ártere az összenövésnek még akadályt képez. Ez az akadály azonban idővel a vízszintszegéssel és hidépítéssel elsimulhat s akkor Ádámos talán már száz évvel belől egy nagyváros rész lehet. Már Ádámos is mintegy külváros szerepet tölt be Dicsőmárton mellett. Az

lett utca húzódik délfelé s vele párhuzamosan a patak tulsó oldalán a *Nemesek utcájá*-ban a régi Küküllő megyei magyar kisenemesség néhány egyszerű házat és családját találjuk, míg a keresztutól keletre három nagyobb szép kuriás belsőség terület

mán temető, s közelükben a zsidó temető is. E templomok közül az egyik ajtaján az 1692. évszámmal az ádámosi románság legrégebbi épületemléke volt. A nagy új templom már a falu felső részére épült.

Magának a községnek a történetéről ötszáz évre nyulnak vissza az okleveles adatok. De kétségtelen, hogy Ádámos ennél sokkal régebbi település. A falu Sövényfalva felé eső domblépcsőjén a régi kavicsbányáknál talált ősemberi agyagedénytöredékek, bizonyítják, hogy ott már több ezer év előtt emberi tanyák voltak.

A falu neve régi oklevelekben *Adamus*, azaz Ádámos alakban fordul elő. Ez pedig az Ádám név latinos végződésű alakja, s ebből fejlődött aztán magyaros formára az *Ádámos* név, mely a középkori föllégésnek és szentírásiszteletnek megfelelően Ádám közös ősapánk nevét örökölte meg a község nevében.



Az ádámosi templom déli oldalán.

állami elmeorvászati családí apo- kiadott beteget s a kis város orvosgyarmunkása Ádámoson lakik község mindennapos élénk közéletét tart fenn a várossal, melynek ellátásában is közreműködik.

Küküllő balpartján fekvő falu része a térre épült, más része kedetlebb, oldalos fekvésű s a alsó részén két egymás mellé templom vonja magára a figyelmet. Közeliükben néhány módos nemesház mellett az állami iskolát találjuk. Szomszédjukban a keresztutak találkozásánál alakult, boltokkal és mészár- tól. Innen egy patakocská mel-

el: a gr. *Horvath-Tholdy* Lajosné, a *Kovácsy*-féle újabb épületével s fennebb egy tipikus küküllőmegyei százados nemes kúria, mely előbb a *Pákey*, velea *Kövendi Gál* családé, s ezek után sokáig a *Szántner* családé volt.

E templomok és udvarházak környéke a falu legrégebbi magva. Ezen a tájon most is a magyarság a lakosság többsége, míg a falu felső részén és déli szélein majdnem mind románok laknak. A déli részen két ut szögletében a régi földesuri területen kapott helyet egy domboldalon a régi görögkeleti és gör. katolikus két kis falemplom, a ro-

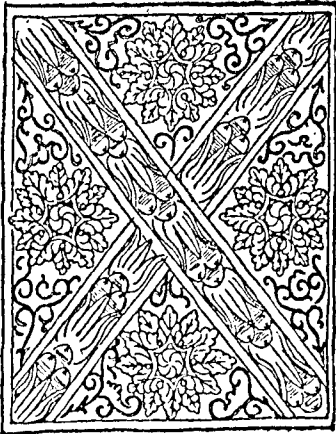
Ádámos különben első okleveles említések 1435-ben úgy fordul elő, hogy Zsigmond magyar király Radnóttal és több mint tíz más környékbeli faluval együtt akkor a *Bogáti* Imre fiának, *Péter*-nek adományozta. Ez a *radnóti* előnévvel szereplő Bogáti familla azonos volt a szász eredetű Altamberger családdal, de már XV. század folyamán előkelő magyar családokkal házasodott össze és elmagyarosodott. Aztán nagy szerepet vitt és az 1600-as évek elején halt ki. Azonban Ádámoson 1438-ban ott találjuk a *Baldafi*-akat



Abban az évben közülök Péter és Baládfi Tamás fia, István éppen osztályos pert folytatott egymás közt közt Adámosérl. Ez a család pedig ismét abból a nagy és híres Szalók nemzetségből származott, melynek a két Küküllő mentén Küküllővártól a Székelyföldre számos faluja volt s a Baládfiakon kívül abból ágaztak ki többek közt a híres régi, kihalt Kendy, Darlaczi, Czikmántori és Hoszsuzsói családok. A Baládfi és Bogátfi családon kívül az 1526. oklevelek valószínűleg házasság révén említik még birtokosokul innen az ádámosi Horváth, az ádámosi vagy csapói Porkoláb és az Orbonász, valamint az aradmegyei eperjesi Patóchy családot is. Utóbb a XVI. század végétől a lekseji Sulyok s legvégétől a szamosfalvi Mikola családok a főbirtokosok. A XVII. százévből ezek után és mellé aztán 1666-tól egy időre oda kerültek a Petky-ek is.

A Mikolákból Adámos régi birtokosai közül Mikola László volt az utolsó, aki 1712-ben az első latin összefoglaló családörténeli munkát írta Erdély legnevezetesebb családjairól. Mikor az ő apja Zsigmond malmot építtetett, ennek utja az unitárius egyház helyén vezetett át s ebből sok békétlenség következett. Ennek megszüntetésére a katolikus Mikola László 1688-ban malma szombati vámját örökre az unitárius egyháznak engedte, temploma fenntartására. Adámosi birtokát különben később elzalogosította gr. Csáky Zsigmondnak s midőn a Mikola család 1738-ban kihalt, a számos örökségénylő család közül egy időre gr. Haller János erdélyi kormányzó s leányági utóda közül a gróf Mikos-ek lettek egy időre Adámos legnagyobb birtokosai.

Ezenkívül azonban Adámosnak mindig számos jó magyar közép és kismemes családja volt. Hosszu név-



Az ádámosi templom mennyezet díszeléből.

sor telne ki belőlük, ha századokon át felsorolhatnók ezeket. Csak izelítől említhetjük közülök a XVII. százévből a rugonfalvi székely Benedekfeketét és a héjasfalvi Maróthi-akat. Az egyik erdélyi Végh család itt szerezte 1686-ban címeres nemesességét és innen írja előnevét. A XVIII. században viszont egy Adámosról származott Hunyadi Ferenc nevű híres kolozsvári ügyvéd és városi tanácsos kapott ádámosi előnévvel nemességet s innen írta magát nagy ör. enelmi festőnk Székely Bertalan is. A későbbi magyar nemes birtokosok közt hosszabb-rövidebb ideig a Jármí-ak, Donáth-ok, Rápolti-ak, Pásztahy-ak, aranyosrákosli Nagyok vagy Rákossy-ak s velük a Pákey-ek, Kövendí Gál-ok, Pávai Vajnák, a Buda és Mihály család s a kisebb főleg székely eredetű nemes család közt a lokodi Sándor-ok, a kibédi Péterffy-ek, Keresztes-ek, Engle-ek, albísi Csomoss-ok, karathnai Bodó-ek, szerepeltek hosszabb-rövidebb ideig a birtokosok sorában. Ezen kívül a régi nemességből éltek vagy élnek ott még a Bocskay, Jósvali, Köpeczi, Kiss, Koncz, Szócs és más családok. Azokból az egykori derék jobbágy családokból, melyeket egy 1692-beli oklevél főlemli s a kik a kis nemességgel együtt dolgozták meg Adámos határát és népesítették be a falut Bordi, Csikos, Koncsa, Kocsis, Ponta Székely és Szentgyörgyi nevéket találunk. Ez utóbbi család már 300 évvel ezelőtt is Adámoson lakott. Ezen kívül az unitárius egyház 1726. évi összeírásában még Adámosról Czikra, Horvát, Kovács, Kuti, Pap és Szabó családneveket olvashatunk. Ebben az összeírásban azonban külön szerepelnek a „lengyel atyafiak” is. Ezek azoknak a lengyel unitáriusoknak az utódai voltak, kiket hazájukból a vallásukért 1660-ban kiűldöztek. Közülök mintegy 600 akkor Kolozsvárra települt s ezekből újra néhány család Bethlenbe és Adámosra ment. Az utóbbiakról az 1695. évi ádámosi zsinat úgy határozott, hogy az ádámosi unitárius papnak ők is bérről tartoznak. Idővel aztán beolvadtak a magyarok közé. Az utolsó közülök ezelőtt mintegy félszáz évvel Sinczy nevű molnár volt.

Mindezekon kívül Adámoson rég laknak zsidók is s köztük volt olyan, aki földmiveléssel foglalkozott.

*

A község épületei között legrégebb az unitáriusok több mint 400 éves temploma. Az 1909-ben hozzá-



Az ádámosi templom mennyezet díszeléből.

értő szakemberek tervei szerint megújított épület ott fekszik a Küküllővárosi országút mellett s nem csak azért is megérdemli a figyelmet, mert a közeli vidéknek a Küküllő völgyében a Küküllővárosi hétszázados református templom után ez a legrégebb eredeti falazásban maradt istenháza.

Utolsó javításakor belsejében a falán talált 1518. évszám építési idejét jelezte, festett mennyezete pedig 1526-ban, tehát éppen a mohácsi veszedelem évében készült. Ez a mennyezet 56 négyzetlapon, kétféle régi festett mintát mutatott. Egy négyzetmintában babérlevél és boggyókerékben egy eimerpaizsban az 1526. évszám s alatta hegyével fordított körző és vonalzó, vagy gyalu, s a következő minta hasonló formájú címerpaizsban egy Székely város címeréhez hasonló címer volt.

Az évszám arra enged következtetni, hogy a templomot az 1514. parasztlázadást kikerült vagy kárral meguszott patronusok festették. Az ez alatt álló jelvény bizonyosan mutatja, hogy a mennyezetet a talos festette s a címer pedig mint valószínűséggel valamelyik főpatronus családé, de hogy mely azt még ma megállapítani nem tudjuk.

A nagybecsű mennyezet ma a dapesti Magyar Nemzeti Múzeumban van, ahova 1909-ben a plomjavítás költségei fedezésére nyolc és egy két üléses pályázat és papízzel együtt eladta. A főpatronus nevezetessége, hogy nemcsak Erdély, hanem az egész régi Magyarország legrégebbi festménye volt s véletlenül magyarság történetében az 1526. év emléke is.

De az ádámosi unitárius templom egyik érdekes erdélyi történelmi nevezetességű emlék ezen kívül a XVII. százévből egyetlen

tartottak az unitáriusok annyi
mint Ádámoson s ezek
ebben a templomban folytak
1618-tól 1695-ig íz zsinat volt
ezek közül 1659. március 30 án
unitárius püspök és papság itt
Barcsay Ákos fejedelem
1663. október 21-én pe-
választották meg az unitárius
ház legki válóbb püspökét, Koncz
püspököt.

A református egyházközség szá-
zaddig a szomszéd Sövényfalva
egyháza volt. Temploma új
s maga az egyházközség is
rég szerveződött önálló egy-
házközséggé. Ennek is van azon-
egy értékes emléke: százéves
faragott czinteremkapuja,
egyike e vidék mind jobban
becses faemlékeinek. A két
más tószomszédjában álló tem-
hivelt és lelkészeit egymás meg-
tölése hatja át s ez kell hogy
szarisa és megtartsa a magyar-
közös érdekében örökre, jó-
ndre is.

Kelemen Lajos.

Az első fecske.

Lapunk egyik előző számában
vetettük a „*falú gyermeke*“
gondolatát. — Türelmetlenül s
odalmas kíváncsisággal vár-
hog kelt-e s milyen vissz-
got a felvetett gondolat?
gódunk azért, hogy vajjon
e elég erős öntudat az
elyi magyar falú lelkében,
y felfogja és értékelni tudja
gondolat becsét. Ime, az első
ke nagy örömlnkre meg-
ezt. A gondolat nem hang-
el a pusztában kiáltó szó-
Lapunk utolsó számában
örömmel olvastam, hogy
aromszék-megyei Ozsdola
ség tanult emberei augusz-
29-én műsoros ünnepélyel
ssolatos összejövetelt „talál-
k”, mondjuk úgy: *véndiák-
kozót* tartottak. Falujok iránt
ragaszkodásukat és szere-
tel azzal nyilvánították, hogy
ola község vendiákjainak
izait magában foglaló
könyv kiadását határoz-
s *teremtettek egy diák-
zó alapot, mely a „falú*

gyermeke“ *eszméjét lesz hivatva
szolgálni.*

Tudom én, hogy egy fecske
nem csinál tavaszt. De azt is
tudom, hogy az első csicsergő
fecske-pár után nemsokára meg-
jelenik a második, harmadik s
hiába lesz a késő tél erőlkö-
dése, mégis csak közeledik s
végre megjelenik a mosolygó
tavasz a maga virágaival, vért
pezsdítő, meleg napsugaraival.

Osdola példája ilyen áldott,
boldog és mosolygó tavaszt
hirdető fecske az erdélyi ma-
gyarság elborult szemhatárán.
Emlékezetes mozzanat a mi
kisebbségi sorsunk kialakuló
fordulataiban. Emlékezetes több
szempontból.

Nemcsak azért, mert elsőnek
fogta fel s értékelte lényegében
gondolatunkat, melynek kivihe-
tőségéről és nemzeti kulturánk
fejlesztése tekintetében roppant
nagy fontosságáról mélyen meg-
vagyunk győződve. Ha ez a
gondolat úgy ölt testet a falú
megértő lelke és áldozó faji
tudata jóvoltából, amint az el-
gondolásunkban él, akkor az
e területen lakó magyarság jövő
történetírója Osdolát egy új
korszak határkövéül fogja tekin-
teni, melytől az egész magyar
nép megszerveződése és az alvó
faji öntudat felébredése indul.

Azt olvassuk az osdolai vén-
diák-találkozóról szóló rövid kis
tudósításban, hogy mintegy 150
vendiákja közül 60-an gyűltek
össze. Álljunk meg egy pilla-
natra ennél a számnál. A „falú
gyermekéről“ szóló cikkünkben
fájdalommal említettük, hogy
egy magas állású egyházi férfi
hivatalos körútján 8—10 falut
is talált egymás mellett, melyek
közül egyetlen egyből sem tanul-
senki középiskolában. És ott
van Osdola a maga 150 tanult
emberével, kiknek egy igen
jelentékeny hányada bizonyára
a középiskolának legalább alsó
tagozatát végezte. Melyik ma-
gyar falú tud tanult emberei

száma tekintetében Osdolával
versenyezni? Osdola ebből a
szempontból is ott áll elsőként
a magyar faluk élén.

De végre is: nem a számon,
hanem a találkozó lelken át-
áramló szellemen fordul a dolog.
Azon a lelken, mely ezt a sze-
retetben és jóindulatban össze-
forrott kis társaságot eltöltötte,
mikor példátadó határozatait
meghozta. Az erdélyi öreg kol-
légiumok régtől fogva ismerik
az „osztálytalálkozók“ szép
szokását, mely áldott alkalma-
kul szolgált régen is a tanítványi
hála kifejezésére. Az osztály-
találkozók régi szokását nap-
jaink sok szenvedése és nélkü-
lözése átfurmálta a vendiák-
találkozók lelkes és felemelő
ünnepélyeivé. A „községi diák-
találkozók“ szokása nem egé-
szen új ugyan, habár csak na-
gyon szórványos eseteiről van
tudomásunk; de eddig nem
hallottunk arról, hogy valami
igazán értékes maradandó mű-
vel ünnepelték volna e talál-
kozókat. Osdola az első ebben
a tekintetben is. S ha azt kér-
dezzük: miért, honnan ez a
szellem? Honnan ered, honnan
buggyan elé ez a példátadó
határozat? Nincs, nem lehet
más felelet: onnan, annak az
iskolázott 150 embernek a lel-
kéből, amely lelkeket ezek a
ma kérő, könyörgő „Édes
Anyák“ dajkáltak, formáltak és
alakítottak. Ime az iskolák ha-
tása a lelkekre s a lelkek meg-
értő válasza az iskoláknak! Ez
az áldott körforgása a vett ja-
vaknak! Ez a boldogság köny-
nyeit fakasztó meleg átáramlása
az érzelmeknek! Ha e terület-
nek 1200 magyar faluja meg-
értene ezt a példát s egymással
vetélkedve sietnének követni!
Milyen nagy lépéssel lendülne
előre egyszerre a mi faji kultu-
ránk ügye!

Osdola példát mutatott. Ma-
gyar faluk, legyetek méltó tár-
sai Osdolának! Illesse már most

hála és elismerés az oszloai vendiák-találkozót azért a szentlélek pünkössti kitöltéséért, mellyel — reményünk szerint — erjesztő kovászt dobott a magyar falu lelkébe.

A feszült várakozás boldog izgalmával várjuk a többi, a számtalan fecske érkezését.

Dr. GÁL KELEMEN.

KÜLFÖLD

Megtörtént. Sok előzetes vita és összejövetel után végre megtörtént Németország felvétele a Népszövetségbe. A német kiküldött el is foglalta helyét a népszövetségi tanácsban. A felvétel különben nagy ünnepélyességgel történt, a közgyűlés keretében. Benes cseh külügyminiszter emlékezett meg ennek a ténynek nagy jelentőségéről, hangsúlyozta a locarnói egyezmény megállapodásainak fontosságát s azoknak az eredményeknek az egész világot érintő jelentőségét, melyek az említett megállapítások megvalósításából következni fognak. Kifejtette azt is, hogy Németország felvétele nélkül nem lehet gondolni a Népszövetség nagy céljainak megvalósítására s különösen ebből a szempontból üdvözölte Németország felvételét.

A Benes bizonyára nem egészen tiszta szívből jövő üdvözlésén kívül az egész művelt világ őszinte örömmel veszi tudomásul Németország belépését a Népszövetségbe. Általában a vesztes államok méltányosabb kezelését várják ettől a tényről, azonfelül pedig a kisebbségek érdekeinek erősebb és határozottabb képviselését. Ebben a tekintetben Németország egyes tényezői már nyilatkoztak is. Most volt ugyanis Magyarországon látogatóban egy képviselőcsoport. Ennek tagjai nyilatkoztak a Népszövetséggel kapcsolatban arról, hogy Németország a Népszövetségben Magyarországgal együtt fog haladni a kisebbségek védelmében.

Igy tehát érthető, hogy a nemzeti kisebbségek nagy várakozással tekintenek a Németországgal megerősödött Népszövetség további működésére.

Olasz-cseh ellentét. Olaszország és Csehország között régebbi idő óta eléggé feszült viszony van s ez már

annyira erőssé vált, hogy az olasz kormány félhivatalos lapjában, a Tribunában is hangot talált. Ez az ellentét alapján véve nem önálló, hanem az olasz-francia viszony kihatása. Franciaország ugyanis a béke megkötése után mindjárt ellentétbe jutott Olaszországgal, egyfelől Olaszország Földközi-tengeri törekvései miatt, másfelől pedig azért, mert Anglia békiítő és ezért Franciaország előtt nem rokonszenves háború utáni politikáját rendszeresen Olaszország útján érvényesítette. E politika, mint már többször közöltük olvasóinkkal — Románia, Magyarország- és Bulgáriának csoportosítására törekszik olasz vezetés alatt. Így külön is érinti Csehországot, amely külön szláv csoportulást óhajt szervezni Középeurópa keleti részén. Ez magyarázza meg azt a szokatlanul éles hangot, amellyel a cseh újságok állandóan támadják Olaszországot és az olasz törekvéseket. Ezekre a támadásokra válaszol az olasz félhivatalos hangszólya, hogy Középeurópa említett részének állandóan izzó hangulatáért nem Olaszország felelős, hanem a békeszerződés, amely elsősorban francia-cseh befolyások nélkül megaláztatta Magyarországot és Bulgáriát s ma is arra törekszik, hogy ezen a területen a szláv befolyást tulerőhöz juttassa s végeredményben Oroszországnak nyisson utat Nyugateurópa felé. Ez pedig az emberi művelődésnek nem érdeke s ezért érthető, hogy Olaszország ezzel a törekvéssel szembe helyezkedik.

Valószínű, hogy ezzel a cikkel a napvilágra jutott ellentét egyelőre el fog simulni, de az mind nyilvánvalóbbá válik, hogy Európa keletén új hatalmi csoportosulás van alakulóban Olaszország vezetése alatt s ez a kisantant felbomlásával fog járn.

Zavarok Spanyolországban. Spanyolországban állandó az elégedetlenség Primo de Rivera diktatúrája ellen. Kisebbségek már többször és több helyen voltak, ezeket azonban a diktátor könnyen és hamar leverte. Legutóbb azonban nagyarányú s jól előkészített mozgalom indult az alkotmányos kormányzás helyreállítására. Az ország liberális vezetői a tüzérseget megnyerték maguknak s egyszerre akarták átvenni az uralmat. Már-már úgy látszott, hogy a mozgalom eredményhez jut, de Primo de Riverának sikerült levernie. Mindazonáltal a helyzet annyira komolyra vált, hogy Spanyolország kivonta csapa-

ta Marokkóból s hír szerint le fog mondani minden afrikai érdekeit-ségéről.

Magyar-szerb egyezmény. A magyar-szerb gazdasági tárgyalások befejezése után most már politikai kérdésekben is megindultak a tárgyalások, az olasz hirasok szerint a Horthy ismerteti mohácsi beszédének hatása alatt. A tárgyalások állítólag annyira előre haladtak, hogy az egyezmény szövegét még a Népszövetség mostani ülésének felnyitása alatt befogják mutatni.

Lapjelentések szerint a két ország tárgyalásait Anglia irányítja. Anglia a legjobb akarattal viselteik Magyarországot iránt s kedvező jelnek lehet tekinteni, hogy most közvetítő szerepet vállalkozott.

Zsilvölgye nagy gondjai.

A mindig boros bányászok most még sötétebb redőkkel szaporodott. Ez év július 1-én lejárt egy kollektív szerződésük, amely eddig megélhetésüket szabályozta s most ismét új alapokat kell rakni a múlt tanulságaiból, a jelen nélkülözöttségéből a jövő bizonytalanságából. Most évekig fogja eldönteni az új kollektív szerződés életsorsukat. Valószínűleg csak valamelyes türelmes megélhetést kapni a sötét bányákban való robotolásért, avagy éhbéért majd ott nap-nap utánk verejtékező nők?

Magában véve a kérdés megoldása igen egyszerű volna. A legutóbbi bányász is tudja, hogy mire, mennyire volna szüksége, tudja hol fáj neki az orvossága. Csak hogy szemben állanak a bányászok s ezek a bányász érdekeivel és vánságaival szemben a saját érdekeiket tolják előtérbe: a bányász botolhat, eheti egészségét a bányában, nélkülözhet családjával, s mekeivel együtt, de a Társaság részvényeseinek a sok millió kell, (a múlt évben 384 millió nyertek), annak nem szabad elmaradnia, ennek nem szabad csökkentenie sőt annak évről-évre emelkednie kell! Pessze ilyen körülmények között nem igen juthat a bányász fizetésének emelésére ...

A bányászok fizetésüket részint készpénzben, részint természetben adott járandóságokból kapták. Kaptak szabad lakást, fűtést, világítást és békabeli áron szekeret, lisztet, zsírt, szalonrot, krumplit. Ha mindez...

H I R E K

Honismeret. A németek sok mindenben adtak már példát a világnak. Bizonyosan nagy tanulságok fognak leszűrődni abból is, hogy a világháború után hogyan teremtették újra hazájukat, hogyan őrizték meg népük hitét a jobb jövőben. Közlebről érdekes cikket olvastunk erről a kérdéstről. A németeknek egyik legfőbb eszköze a nép önbizalmának fölélesztésére, hogy a falvak és kisvárosok történetét, természeti érdekességeit és gazdasági viszonyait a helyi lapokban, néplapokban és folyóiratokban állandóan ismertetik. Ezáltal a népet arra nevelik, hogy szűkebb hazáját alaposan megismerje és megszeresse. Némi elégtétellel állapítjuk meg, hogy mi is, nélkül, hogy német példáról tudunk volna feladataink közé számítottuk a magyar falvak és kisvárosok ismertetését. Lapunkban sok ilyen honismeretes jelent meg s bizonyosan jóleső érzést keltett azokban, akik az illető helységgel valami kapcsolatban állanak. Ezt a feladatot, a honismeretést a jövőben még inkább szem előtt szeretnénk tartani s kérjük munkatársainkat, hogy célunkban támogassanak. Mostani számunkban Ádamos község ismertetésével a legavatottabb író ad példát, hogy milyen nézőpontokon kell egy ilyen honismeretes cikknek mozognia.

Készülődés a Magyar Párt nagy gyűlésére. A Magyar Párt intéző bizottsága szeptember 8-án gyűlést tartott, amelynek főtárgya volt az idei nagy gyűlés időpontjának és tárgysorozatának a megállapítása. A nagy gyűlést vagy október 3-án vagy 10-én fogják megtartani, aszerint, amint agyergyói tagozat a rendezéssel el tud készülni. A gyűlés főbb pontjai lesznek: elnöki jelentés; évi beszámoló a párt működéséről és az utóbbi két év jelentősebb eseményeiről, nevezetesen a liberálisokkal kötött közigazgatási és az Averescu-párttal kötött parlamenti paktumról; költségvetés előterjesztése; zárszámadás; felmentvény megadása és az új választások megejtése. A pártvezetőségnek sok gondot ad mostanában az iskolakérdések rendezése. A legközelebbi napokban összehívják a katolikus, református és unitárius felekezetek tanügyi előadóit, hogy megtudják tőlük, melyek azok a legsürgősebb kérdések, melyek még a tanév megkezdése előtt elintéztést követelnek.

Zita exkirályné elhagyja Spanyolországot. Egy angol újság jelentése szerint Zita királyné nem érzi jól magát a folytonosan zavargó Spanyolországban. Közlebről levelet írt az angol királyhoz, amelyben arra kért engedélyt, hogy Angliában költözhesse. A kérés szerint gyermekeinek nevelése is szükségessé teszi, hogy elhagyja spanyolországi menedék helyét. Az angol király az újság jelentése szerint teljesíteni fogja Zita királyné kérését.

Pestis Európában. A Földközi-tenger számos kikötőjében, Törökországban, Görögországban, sőt Francia- és Olaszországban is pestis betegségek fordultak elő. Az egészségügyi miniszter szigorú rendszabályokat léptetett életbe, hogy a járvány behurcolását megakadályozzák.

Nem fogy a pálinka. Örömmel jegyezzük le ezt a hírt: a szesz árának felemelése óta jóval kevesebbet isznak az emberek. Udvarhelymegyében például egynegyedére csökkent a pálinka fogyasztás, bizonyosan ilyen mértékben növekedett a falu rendje és békessége, a családok jóléte. Vajha az emberek megjegyeznék maguknak a józan élet szépségét és örökre bucsut mondanának a gonosz italnak. Hiszen a korcsmázás helyett annyi más szórakozás kínálkozik, csak egy kissé keresni kell az alkalmat. A művelt, józanéletű nemzetek fiai a lélekrontó italozás helyett léleknemesítő olvasmányokban lelnek örömet, lapot jártnak, nekik való könyveket rendelnek. A Magyar Nép egyik főcélja éppen az, hogy az embereket nemes és hasznos időtöltésre szoktassa, éppen azért örülünk, hogy a pálinka hatalma gyöngülni kezd.

Ló makacosságának letörése. Különösen a sárgaszínű kancáknak rossz tulajdonsága a makacosság, amiből sok esetben soha ki nem kezelhetők és ha átmeneti jóállás mutatkozik is, a legkritikusabb pillanatban cserben hagyják gazdájukat. Az ilyen lovak megtartása egyáltalában nem tanácsos. Ha rossz szokásból makacs az állat, hosszab ideig tartó óvatos és kíméletes szoktatással a ló makacosságából kikúrálható. Elsősorban a szerszám legyen kényelmes, rááll, a szüglyap és a marvánkosok párnázva, úgyhogy a martarajt a szerszám ne érje. Ostort használni nem szabad, legfeljebb hosszú ostornyéllal a ló nyakát szabad könnyen érinteni. A szoktatást nagyon nyugodt lóval egybefogva, üres kocsí elé fogva kell megkezdni.

és megfelelő lett volna, a bányász nem szólna semmit. Újból aláírná a szerződést a Társulattal és nyugodtan járná a bányát. Csakhogy a fizetést évekkel ezelőtt állapították meg, akkor is szűkösen. Azóta pedig nagyot emelkedett a drágaság. Az élelmiszerek kiosztása körül sok baj volt. A Társulatok nem igen fordítottak nagy súlyt a bevásárlásokra s így hol a szalona volt avas, hol a zsír faggyas, hol a cukor vizes, hol a liszt dohos vagy homokos. Ritkán volt kifogástalan s a kimérés sem volt mindig lelkiismeretes.

Most az új kollektív-szerződési tervezetben ezeknek a bajoknak megszüntetését kérték. Kértek 50 - 75 százalékos fizetés felemelést, kérték, hogy vagy legyenek az élelmiszerek kifogástalanok, vagy pedig adják ki nekik pénzben s akkor ők onnan vásárolhatnak, ahol megfelelő árut kapnak.

Ugye ezek a kérések természetesen? De nem ilyen természetes és egyszerű a társulat részéről a teljesítés. Hogy minden megdrágult, csak a szén ára nem emelkedett 1920 óta (l) s így legfennebb 17 százalékos fizetés felemelést adhatnak. Felemennek az élelmiszerek pénzbeli megváltásába, a megváltás összeg megadhatatlan.

Már háromszor ültek össze a társulatok és a munkásság képviselői, megállapodásra nem jutottak. A tárgyalásokat huzzák-halasszák a megállapodást folyton tovább tolják ki. Ezalatt pedig a kicsi bányász hátsóba beült a gond, az aggodalom, a kétség: mit fog hozni a bizonytalan jövő? ...
Zsilvölgyi.

Minden magyar ember olvassa

UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, amely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait legtitbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-uca) 35. szám.

Nem jó diktátornak lenni. Az erőskezű diktátorokra veszedemes idők járnak. Hol ezt, hol azt támadja meg az elégedetlenek szövetezése. Pangalos görög diktátort elűzte az ellenpárt, Primo de Rivera spanyol diktátor ellen zajos mozgalmak támadtak, amiket ez nagy bajjal tudott leverni. Kemál pasa Törökországban kénytelen volt egy csomó politikust fölkasztatni, hogy hatalmát megmentse. Közlelebről az olaszok parancsoló urát: Mussolinit is halálos veszedelem környékezte. Egy fiatal munkás bombát dobott autójára. A bomba lehullott az autóról s mire fölrobbant, az alatt az autó elrobogott. Mussolininak nem lett baja, de a járó-kelők közül nagyon sokan megsebesültek. Bizony a diktátorok élete sem egészen irigylésre méltó.

Katonák halála. Gidófalva község mellett az erdőben a katonaság fát termeltet ki. Éjszakai őrzésre egy ideiglenes őrházat emeltek. A gyengén összeállított őrház éjszaka folyamán hirtelen összeomlott és két katonát véresre zuzott és többeket súlyosan megsebesített. A katonák, akik megmenekültek csak reggel vették észre két bajtársuknak hiányát. Elkezdték keresni és a romok között vérbefagyva, holtan megtalálták.

Aranykönyv. 27-ik lapszámunk felhívására, mely magyarul lónal testvéreink megrendítő árvízkatasztrófáját ismertetve részükre segítséget kért, eddig a következő adományok érkeztek a „Magyar Nép”-hez: Előbbi nyugtázásaink (29, 30, 32 számalkban) összege 34.289 L.; azóta érkeztek: Kis J. Drág 100, Zágonyi Nőegylet 3000, Mándy B. Mikola 50, Brendlán M. Nagyabánya 100, Tibold F. Feketeerdő 100, Szabó G. Nagyvárad 200, Zalog A. Nánhegyes 25, Papp Á. Petrozsény 100, Románboksánlak 1350, Keszler R. Puj 300, Kapossy L. Ákos 50, Berecz K. Jerszeg 100, Nagy J. Szatmár 200, Nagy P. Mezőbergenye 1250, Csibi P. Ditróhodos 1035, Tóbis J. Marosujvár 138, Salamon J. és neje Oroszmező 100, Hangya Simonfalva 5837, Vincze I.-né Érkörtvélyes 100, Antal B. Belényes 100, Jordán D. u. o. 200, Erdel S. u. o. 20, Borsoviczki L. u. o. 100, Miklós J. Városfenes 50, Hittelszövetkezet Marosujvár 500, Molnár M. Domokos 2000, Thoroczky S. Kapnikbánya 100, Birtalan S. Mezőtele 900, Bazsó I. Omor 200, Szász K. Déva 35, Semperger P. Krasznabétek 90, özv. Gáspor M.-né Arapatak 100, Péntes M. Nagytopoly 200, Varga S. u. o. 100, Fazekas J. u. o. 100, Vangert J. u. o. 100, Ifj. Egyet Tordaszentlászló 200, Vincze K. Magyarszentbenedek 1010, Schlper A. Ujpalota 40, Schmidt J. u. o. 100, özv. Oswald J.-né u. o. 100, Nilgész J. u. o. 100, [id. Thelsz P. n. o. 100, Schmidt J. u. o. 200, Hazay Gy. u. o. 100, Ölyves L. Kőszegremete 1750, Ridi S. Váradszőlős 200, Ady E. Szék 2500, Nagy Gy. S. Mezőpanit 50, Sárkány O. Nagyiklód 100, Antal B. Belényes 1135, Fekete J. Ermlhályfalva 1270, tehát eddig beérkezett az árvízkarosultaknak összesen 64.274 L. A zetelaki

tűzkárosultaknak: Előbbi nyugtázásunk összege volt 400 L.; azóta érkeztek: Kiss J. Drág 100, N. N. Temesvár 100, Zágonyi Nőegylet 1000, Mándy B. Mikola 50, Moldvai Gy. Felsődetrethem 100, Nagy Gy. S. Mezőpanit 50, Sárkány O. Nagyiklód 100, Szász K. Déva 35, Gáll J.-né n. o. 30, id. Miklós J. Városfenes 50, Hajnal D.-né Atyha 50, Márton B. Bátor 60, Orza I. Sepsibükszád 100, Mog Gy. Ujvarsánd 20 L., tehát eddig beérkezett a zetelaki tűzkárosultaknak összesen 2245 L., együtt az árvíz- és tűzkárosultaknak 66519 L., amit továbbítás végett eljuttattunk az Országos Magyar Párt kolozsvári központjához. A nemeslelkű adakozók fogadják a „Magyar Nép” ujlános elismerését és köszönetét.

UJ KÖNYV.

Mael Ferenc új versei.

Mael Ferencnek, a *Magyar Nép* kedvelt költőjének, új versei *Missa solemnis* címen jelentek meg. Mindenki szívesen köszönti a verseket, aki Mael előbbi verskötetét ismeri, vagy csak a *Magyar Nép* hasábjain is gyönyörködött alkotásaiban. Egy halk, nemes szavú, érzéseiben feloldadó igazi lírai költő Mael, aki érzelmeivel megragadja lelkünket és fölemeli a hit, a családi érzés és fajszeretet magasságába. Különösen megragadó, ahogyan buzgó hitét ki tudja fejezni minden cikonya, erőltetés nélkül szinte azzal a benső áhitattal, mely csak igaz érzésnek lehet megnyilatkozása. Kötetének címet adó verse, a *Missa solemnis*, újabb irodalmunknak egyik legszebb alkotása. Anyja elpanaszolja a tisztelendő urnak, hogy a gyermek mindenféle ruhát ölt magára és misézik. A gyermekjáték azt a reményt kelti, hogy pap lesz belőle. Dehát, ujjat tervelő hiábautakon sikkadt el ereje.

Te rendelted, hogy csak így csuhátlan,
Költőhatatlan vágygal csudáljam
Örök titkát a csillagos égnek,
Hogy alkamon halkán, áhittal
Sírjon fel az ének...
Ne lépjek be Hozzád,
Kököszöbödre tapadjon a csókóm,
Hogy az ige keresztyét hordjam,
Legutolsóként alázatos sorban
Erőtlen szolgád.

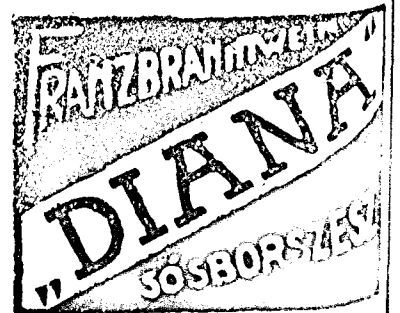
Gyönyörűen emelkedik sok szép alkotás közül a *Bodorkut* szimbolikus érzelmévei, az *Édes magyar vérem, Bűnhöz kötötten, Csak egy napig, Feleljetek, Kvirie* és még több, mivel az egész kötetben egyetlen vers sincs, mely ne lenne érett művészi alkotás. — A verseket az aradi „Vasárnap” adta ki abban a nemes egyszerűségű köntösben, mely az irodalmi és könyvnyomdai intézet kiadványait jellemzi. — A könyv ára 40 L. ke.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

A kolozsvári református leánygimn. javára nagyszerű vallásos délutánt rendezett a *nagysomkúti* ref. egyház augusztus 29-én. Az ünnepség műsorában hatásosan szerepeltek: Várady József és Szilágyi Károly theologusok, Rápolthy Károly, a Szerafin-testvérek, Zoy Sárika. A perselyezés eredményéből a somkúti ref. egyház alapító tagságot szerzett a kolozsvári leánygimnáziumnál.

Bádoki harangszentelés. A mintegy 160 lélekkel bíró bádoki ref. egyház f. évi aug. hó 22-én fel-emelő örömnünnepet ült. Két újjonnan öntetett harangját avatták fel. A felavatás aug. 22-én ment végbe, mely alkalmából a környékbeli papok és lévita papok valamint a szomszédos egyházközség, gyülekezeti tagjai is szép számban zarandokoltak Bádokba, hogy a testvér örömméretet kifejezzék s az összetartás erejét öregbítsék. Jól eset látnunk az ünneplők sokasságában. br. Bánffy Ferenc borsai földbirtokost és nejeit, kik a két új harangnak a beszerzésében is nagyobb összeggel járultak hozzá. Az avató ünnepségen Dénes István kidei kántor éneke után Molnár Ödön borsai lelkész mondott megható imát, majd Bara József kidei lelkész prédikált nagyhatással az egyházközség szép megnyitására. A délutáni ünnepségeken Teleki Mihály és Both Miklós leviátok végeztek az ünnepl szolgálattól.

Templomszentelés Szépkényrüszenmártonon. Annak idején írtunk arról az áldozatos munkáról, amit Szépkényrüszenmárton református iskolai templomuk újjáépítése és felszerelése céljából kifejtettek. A nagy munka befejezést nyert, az új templomot szeptember 6-én nagy ünnepségek között felszentelték. Az ünnepség fényét emelte Dr. Maklár Sándor püspök és Vásárhelyi János egyházi főjegyző részvétele. Az énekkezesek intézőit, Vass István lelkészt és Varga gondnokot mély ünnepségben részesítették.



A Dávid Ferenc-Egylet ünnepele Alsórákoson. Az unitárius hitélet egyik leghatékonyabb szerve a Dávid Ferenc-Egylet. Különösen az imperiumváltozás óta nagyon élénk munkát fejt ki az egyes vidéki egyházkörökben. Augusztus 22-én Alsórákoson folyt le kedves ünnepély, amelyen az egyházi szereplőkön, Útő Béla helybeli, Szén Mihály datkai lelkesen kívül Reichert Károly körjegyző tartott nagyérdemű előadást a nők társadalmi feladatairól. Hatásosan szavaltak Kovács Gyula, Kovács Ilonka és Útő Attila. Az ünnepi gyűlést Kelemen István felsórákosi lelkes, az egyesület elnöke rendezte.

MEZŐGAZDASÁG.

Haladjunk a korral!

A munkabérek nagymérvű emelkedése, a fogattartás drágulása, a megváltozott — rendellenes — éghajlati viszonyok, a már szinte állandósult elemi csapások és végül az alacsony gabona árak, veszélyeztetik a jövedelmező gazdálkodást.

A mai gabona árak mellett a gazda által termelt gabona annyiba kerül, hogy azon összegért, de minden termelési kockázat nélkül, megvásárolhatja a piacon.

Az a kérdés ezek után, mi a teendő, hogy a gabonatermelés ismét jövedelmező legyen és miként ellensúlyozható a termelést lényegesen drágító tényezők?

A termelési költségeket a legnagyobb takarékoság mellett sem tudjuk lényegesen apasztani, a fogattartás költségei sem apasztathatók ezidőszert, az éghajlati viszonyok ellen sem küzdhetünk, legfeljebb az éghajlati viszonyok megváltozásához igyekszünk alkalmazkodni.

Mi tehát a tükka a jövedelmező gabonatermelésnek?

A több és jobb termelés! Többet és jobbat kell termelnünk mint eddig. Növelnünk kell a holdankénti hozamot.

Világos, hogy egy hold buza termés 6 mázsás, avagy 10 mázsás termés mellett lényegesen más jövedelmezőséget ad.

Minden olyan eszközt meg kell ragadni, mellyel az átlagtermés fokozható.

De melyek ezek az eszközök?

Istennek hála olyan növénynemesítő telepeink vannak, melyek a legmegbízhatóbb anyagot szolgáltatják

és annyira tökéletesek, hogy szinte biztosra lehet a talajnak megfelelő magot hozatni.

Természetesen kísérlet után kell eldönteni, hogy a gazdaság éghajlati viszonyai között melyik felel meg a legjobban.

Az elmúlt év őszén a *hatvani* (Magyarország) növénynemesítő részvénytársaság nagyteleki telepéről hozattam 5 féle nemesített búzát és azokat a szamosfalvi gazdaságba állítottam be kísérletre. A hatvani növénynemesítő ma Európa egyik legelső növénynemesítője, mely Legány Ödön vezérigazgató, az én magyar óvári volt, igen kedves tanárom, mesteri vezetése alatt áll. Ő volt szives kiválasztani azon 5 féle búzát, melyet kipróbálásra nekem szánt.

Az ilyen termelési kísérletet úgy kell beállítani, hogy a kísérletül vettendő magvak mellé a régi gazdasági mag is elvetendő ellenőrzésül, mert csak így lehet megtudni, hogy mi a különbség a régi és az új mag között. Természetes, hogy egyazon körülmények közé kell mindkettőt elvetni, tehát egymindőségű, egy elveteményű, egyformán megmunkált földbe, mert csak így kaphatunk tiszta és megbízható képet.

Az ilyen kísérletet jó két éven át folytatni, mert két eredményből sokkal megbízhatóbb következtetéseket lehet levonni.

Az én kísérletem eredménye, hogy a hatvani nemesített *búza 23—44 százalékkal több termést adott, mint a gazdasági búza*. A hatvani búzának súlytöbblete holdanként 237 és 454 kiló között váltakozik.

Ha tehát ezen nemesített mag használatával holdanként 237—454 kg. terméstöbbletet érünk el, akkor már meg van oldva a kérdés, hogy a mai nehéz gazdasági és termelési viszonyok között jövedelmező gabona termelést lehessen folytatni. Tehát az átlagtermés lényeges fokozása részint nemesített magvak elvetésével érhető el. Ugyancsak termésfokozó hatása van a műtrágya használatának is.

Sokféle műtrágya van, de tapasztalataim szerint az erdélyi talajok foszfátban szegények és így a foszforavtrágyák használatával szintén lényeges terméstöbblet érhető el.

Minden egyes gazdának ugyan csak kísérlet után kell megállapítania, hogy melyik az a műtrágya mennyiség, amely a legjövedelmezőbb többlettermést adja.

Általánosságban szórva 150 kg. superfoszfát szükségeltetik egy ka-

tasztrális holdra, míg sorbavetőgéppel, mely egyszerre műtrágyáz is, 75—80 kg. A kísérletet itt is ellenőrző parcellával kell beállítani, vagyis egyazon körülmények mellett egy parcellát műtrágyával és ugyanakkora parcellát műtrágya nélkül kell beállítani.

Az okszerű műtrágyázás termésfokozó hatása szintén 100—400 kg. között lehet.

Ma egy mázsa szuperfoszfát műtrágya körülbelül 420 lejbe kerül. Ha ennek használatával csak 100 kg. többlet búzatermést érünk el, úgy a buza mai árából a 800 lejből levonva a 630 lejt (150 kg. holdanként szórva), még mindig marad a műtrágyázás javára 170 lej holdankénti többlet.

A fentiekből látható, hogy igenis módunkban van a termés állagot fokozni, de szükséges, hogy gazdáink megismerkedjenek a nemesített vetőmagokkal és a műtrágyák okszerű felhasználásával és haladjanak a korral.

Gyalui Rosenberger Sándor.

P I A C.

A gabonaárak az utóbbi napokban sem javultak, pedig a földművelésügyi miniszter megállapítása szerint a termésátlag gyöngébb, mint remélni lehetett. A nyáron úgy számították, hogy legalább 130 ezer vagon buza kerülhet kivitelre s most ezt a kiviteli mennyiséget 60 ezer vagonra becsülik. Az árak csökkenésére befolyással van a lej emelkedése és a szeptember 15-én életbelépett vasúti díjjemelés, ami a kivitt nagyon megnéhezíti. — Az egyes termények árát a következőkben jegyzik. Búza, métermázsánként: Erdély 800—810, Bánát 800, Bihar 810—820, rozs, Erdély 510—520, Bihar-Szatmár 500—505, zab, Erdély 440—450, Bihar 420, Bánát 425—430, takarmányrépa, Erdély 480—500, Bánát 500, sörárpa, barcasági 580—620, moldvai 606—650, kukorica Erdély 550, Bánát 575—590, Regát 500, korpá 300, lenmag 1400—1500, kendermag, óáru 750—780, pogácsa 250—270, tökmag-pogácsa alig van, ár 750—780, napraforgómag, újáru 600—650, régláru 750, olajpogácsa 500, káposztarepce 1500—1550, vadrepce 350—400, bab fehér, 540—550, lencse 1550—1600, borsó 550.

Állatarak:

Marosvásárhely: Felhajtás 4000 darab igen jóminőségű fehér és

tarka áru. Jobb tarka exportáruért 28 lej is fizettek, fehér export hizómarha 22—26 lej között váltakozott.

IPARI ROVAT.

Az iparosok nagy gyűlésre készülnek.

Az erdélyi és bánáti iparosok nehéz helyzetére múlt számunkban világitottunk rá. Némi vigasztalást nyújt a sávár helyzetben, hogy az iparosok szervezkedni kezdték és mind hathatósabb erővel küzdenek érdekeik védelméért.

Ennek a következménye, hogy e hó 26-ára nagygyűlésre jönnek össze Nagyváradon. Az *Ipartestületek Szövetsége* bocsátotta ki meghívóját a közgyűlésre s amint abból látjuk: életbevágó kérdések fognak tárgyalásra kerülni. Ezekről a kérdésekről minden iparosnak gondolkoznia kell s végre oda kell fejlődnie az iparostársadalom összetartásának, hogy képes legyen egységesen föllépni jogainak védelmére.

A nagygyűlés tárgysorozatának főbb pontjait itt közöljük.

1. Küzdelem a magas adókulcs ellen. Az iparosok adóját rendszerint állapítják meg, abba maguknak az iparosoknak alig van valami beleszólásuk. A nagygyűlés követelni fogja, hogy az iparkamaráknak döntő szava legyen az adókulcs elbírálásánál.

2. Önkormányzatot a Betegsegélyzőnek! A felemelt díjak törvénytelenek. A Betegsegélyző csak saját tisztviselőit támogatja. Adassék ez az emberbaráti intézmény haladéktalanul azoknak át, akik fentartják.

3. Az ipari hitel állami és társadalmi megszervezése. Ha nem ad az állam ipari hitelt, tömörüljön az iparosság hitel és beszerzési szövetkezetekbe.

4. Az állami tanonciskolákat az ipartestületek szakellenőrzése alá kell helyezni. Az ipartestületek kapjanak államsegélyt tanoncoitthonok szervezésére.

5. Mit vár az iparosság az új ipartörvényről? Járási ipartestületek kötelező alakítását, az ipartestületek jogkörének kiszélesítését, a Kereskedelmi és Iparkamarák két csoportra osztását és etvi határozatainak figyelembe vételét.

6. Állásfoglalás a nyolcórás munkaidő felemelése mellett.

Ismételjük, ez a tárgysorozat minden ipartestülettől és minden egyes iparostól teljes odaadói érdeklődést érdemel.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. szept. 13-án.

1 dollár — —	=	199—199 50	lei
1 font sterling	=	970—975	"
1 svájci frank	=	38·10—38 20	"
1 francia frank	=	5·90—6	"
1 arany márka	=	48—	"
1 lira — —	=	7 20—7 30	"
1 cseh korona	=	5·90—5·94	"
1 dinár — —	=	3 50—	"
1 osztr. schilling	=	28 30—28 60	"
358 magyar korona	=	1	"

SZÖVETKEZET.

Még egy új bank?

Dicséretreméltók a marostordamegyei gazdák, kik tervszerűen és sorozatosan rendezik oktató és szórakoztató gazdanapjaikat.

Egyik ilyen gazdaggyűlésen közlelebbről elhatározták egy „gazdabank” felállítását.

Tökéletesen igazuk van a felszólalóknak, hogy szükséges volna egy olyan pénzügyintézetnek a kiépítése, mely hivatva legyen azonnal és lehetőleg olcsón hitelt nyújtani a gazdának mindennemű szükségletében.

De várhatjuk-e egy ilyen intézetnek a kiépítését mástól — *mint saját magunktól?* — Lehet-e eredményt remélni, ha szegény és gazdag, kicsiny és nagy, öreg és fiatal, férfi és nő — egyszóval mindenki, kiben csak egy parányi magyar vér mozog, nem adja össze ennek a nagy és az egész erdélyi magyarságra kiható épületnek fundamentumát: *az alaptőkét.*

Meg kell értenünk, hogy nem néhány százezres alapítógazdákra, hanem sokszázezer ötven lejes kisgazdára van szükség, hogy számottevő intézet legyen létesíthető, melynek érdekességében mindenki részes, s mely közös mindnyájunké.

A lelkesedés is fontos, de sokkal fontosabb az alap összehordása, melyre biztosan építeni lehessen és itt siklott mellékvágányra a gazdabank felállítási terve.

Miért szükséges amugy is szétforgácsolt életünkbe még egy új bank?

Hiszen gazdasági életünk felfejlesztését célzó intézményünk már van a „Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége”-ben? Minek e mellé még egy új alapítást ha akár gazdabank is az?

Hiszen a „Gazdasági és Hitelszö-

vetkezetek Szövetsége”-ben adva van az alap, csak ki kell azt építeni. Ezen intézmény további fejlődése és céljának tökéletes elérése éppen az érdekeltnek — a gazdák — üsztelet a kivételeknek — nemtörődömségén mulik.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége keretében 300 működő szövetkezet van jelenleg, 300 pilléren nyugvó építkezés kezdődött magunkra hagyatottságunk idején 1923-ban és dicséret illesse a Hitelszövetkezetek Szövetségének vezetőségét, kik a legnehezebb időkben igyekeztek magára hagyatott népünknek azonnal segítségére sietni és hitel-szükségletekkel rendelkezésére állani.

Gazdatársak! Ne új bankot csináljunk, hanem tegyük nagygyá az intézményt, ami a miénk és ami még meg van.

Mindnyájunkat egy cél vezet: gazdatársadalmunk sorsának elviselhetőbbé tétele és mégis mindannyiunk más-más formában gondoljuk azt elérni.

Miért annyi apró vállalkozás és ha magunk körül nézünk, annyi megkezdett, de befejezetlen terv?

Tanuljunk már valami gyakorlatiasságot szász testvéreinktől! Nekik nincsen annyi apró pénzügyintézetük, mint nekünk, de nem is tartják azt szükségesnek, hanem ami van, a körül és csak a körül csoportosulnak szívesen, mint a méhek. Ezért nagyok, ezért erősek, ezért biztos alapon állók és szilárdak az ő pénzügyintézeteik.

Itt a példa marostordamegyei, helyesebben minden megyei gazdatársaim!

Ha az a 2000 marostordai gazda, kik szükségét látták egy gazdabank felállításának — kezébe veszi a propaganda és agitáció munkáját, olyan erős hitelszövetkezeteket szervezhetnek községeikben a „Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége”-nek keretében, amelyek a gazdatársadalom minden hitelligényét kielégíteni képesek.

És akkor nem lesznek éppen Marostordában gyengén működő, sőt éppen felszámoló (Mezőpanit, Mezőmadaras, Mezősámsond stb.) Hitelszövetkezetek, melyeknek megszüntetésénél jobban sajnálatosnak számít a gazdatársadalmunkat.

Gazdatársak! Ne új bankot, hanem sok, megszervezett, erős, a mai viszonyoknak megfelelő alaptőkéjű Hitelszövetkezetet teremtsünk!

Lőrincz Dénes,

az „Erdélyi Hitelszövetkezet” ügyvezetője.

MULATTATÓ

Csak egy napig...

Szerző „Missa solemnis” címen most megjelent verskötetéből.

Ha csak egy reggel
Ébredne fohással minden ember,

S szembejövőre
Mosolyogva Istennel köszönne!

Nem lenne átkos,
Békülön szólna haragosához,

A más telkére
Irigy-sanda szemmel át nem nézne,

Kenyeret senki
Ne szegne másképp, csak ha megszerzi.

Morzsából bővebb
Falat jutna a szűkölködőknek.

Napszállatkor apákról maradt
Mesélő szavak
Vonnák a népes családot körbe,

S hálás estimára
Elpihentető éjcsönd köszönne,

Ha csak egy napig
Vetne ki vétket lelkéből a hit

És minden ember
Szent maradna csak egy rövid napig...

Bizony mondom, hogy más nap virradna
A mostani napnál,
Arra az egy megigazult napra.

Mael Ferenc.

A szenvedés története.

Egyszer az Ur Isten és Szent Péter két öreg ember képében jártak keltek a földön. Amint mendégéltek, így szólt Szent Péter az Istenhez:

— Mindent teremtetél Uram, csak a szenvedésről feledkezteél meg.

— Ha akarod, Péter, legyen szenvedés is!

És egyszerre egy tünemény keletkezett Szt. Péter előtt, amelyet ő még nem ismert.

— Ez a szenvedés, Uram?

— Igen, Péter. Vedd a kezedbe és tedd oda, ahova gondolod.

A hegyek között egy forráshoz értek és megállottak, hogy felfrissítsék magukat. Szent Péter az Isten legujabb alkotását egy nagy köre tette le. Még jól el sem helyezte és a szikladarab porrá zuzódott alatta.

— Mi ez, Uram?

— Csak az, hogy a szenvedés erősebb a kőnél és szétmorzsolta azt — felelé az Ur.

Tovább folytatván az utjukat egy kovácshoz értek. Amíg a kováccsal beszélgettek, Szent Péter egy nagy ülőre tette a szenvedést és az ülő rögtön szilánkokba törött szét.

Eltávozván a kovácstól így szólt Szent Péter az Ur Istenhez:

— Mit csináljunk, Uram, ezzel a tüneménnyel? Nem szabadulhatunk meg tőle?

— Még próbálkozzál Péter, talán megtaláljuk a helyét.

És amint tovább mentek, egy faluba érkeztek és egy jómódu gazda házában kaptak éjjeli szállást. Szent Péter megkérdezte az Istent, hogy nem lehetné e ennek az embernek a hátára a szenvedést.

— Próbáld meg, Péter, s majd meglátod, hogy mi történik.

Szent Péter a gazda mellére tette a szenvedést, amikor elaludt és várt, hogy lássa miként zuzódik szét, de az ember mélyen aludt tovább. Várt egész éjjel, várt másnap, hogy lássa, mi történik az emberrel; de az nyugodtan végezte mindennapi dolgait. Ugy látszott, mintha semmit semmit sem tettek volna rá.

Elpusztultak általa, leégtek gazdasági épületei, leszegényedett teljesen. Majd meghalt a felesége, meghaltak a gyerekei és mindezek után a Mindenható végzésében megnyugodva békében élt tovább. Nem törődött össze mint a kő, vagy a vas. A szenvedés pedig jóllakván nála, elment más emberekhez s azóta nincsen olyan ember, akit meg ne látogatna.

És akármennyit szenvedett is az ember, a kőnél és a vasnál erősebbnek mutatkozott. Ezért maradt fenn az a régi mondás:

— *Ne sujtsd, Uram, az embert olyan nagy szenvedéssel, mint a mekkorát elviselni képes.*

Ford. B. J.

A részvét virága.

Leszállt a nyájas napsugár a virágra, melynek szirmában könnyharmatot talált.

— Mi lett az éjjel szép virág, — kérdi tőle — hogy könnyel ébredél föl? A szellő enyhe volt, mely fölötted elsuhan, a csillagok biztatólag ragyogtak feléd, a levegő úde frissességgel érinteti.

— Rosszat álmodtam, — viszonzá a virág. — Eltűnt előlem a viruló pompájú kert, mely hazám; megszűnt az illat, nem voltak ott fejem fölött e védő lombok, melyek vihartól, véstől óvnak. Vad, romboló vihar tarolt le körülöttem mindent; égő városok füstje gomolygott felém; sötétség borította a látóhatárt, s én üszkös dombokon hevertem megtiporva, megsemmisülve.

— Felejtsd el, — szól a napsugár a virághoz. — Én fölcsókolom könnyedet. Vigasztaljon a szeretet melege, mellyel hozzád jöttem. Tekints körül mindenfelé: imádandó ébredés van. Az aranyos rétekről illatos szellő érkezik hozzád. Az édes fuvallat, a madarak bájos éneke szerelemről, boldogságról beszélnek, az eltűnő csillagok mosolyogva tekintenek feléd.

— Szavad, hangod, biztatásod vigasztal, de nem kárpótolja, amit veszíték: békés, nyugodt csöndemet! — felelt a virág. — Az álom megtanított, hogy egy percem sem biztos, hogy az ezüstös színű kék felhők

mögött leselkeddik a zugó vihar, mely minden pillanában lecsaphat és összezúzhatja boldogságomat, a szelid madárdalban mindig hallani fogom a szél hatalmaskodó szavát.

— Bohó — mondá a tündöklő sugár. — A nap percekre elhomályosul, de nem fordul el azoktól, akik biznak melegében. Az éj után hajnal közeledik, a tomboló vést nyugalmas csönd váltja föl, s a kiált keservet vigasztalás, öröm követi. Én mondom ezt neked, a napsugár, ki megaranyozom a szemfedőt, felszálltom a könnyeket, megvilágosítom a sötétséget... Én, a ragyogó napsugár!...

És felszáradt a köny, eltűnt a harmat csöppje. A busongó virág kitárta keblét az éltető melegnek, az édes biztatásnak. A nap édes vidámsága elfejtette vele a sötét álmot.

* * *

Sötét romokban állt a város, midőn reggel a hasadó hajnal napsugarai megérkeztek. Könnyező szemekkel álltak e füstölgő romok felett azok, akik néhány óra alatt mindenüket elvesztették: boldog reményeiket, békés csendjüket egy éj semmivé tette!

Ők is álmotk, mint a busiakodó virág, mely üszkös dombon megtépve látta magát. Álmodtak, de szörnyűséges álm volt ez. Szörnyű képek; lobogó

tűz, egekig fölnyuló lángoszlopok, azután füstölgő romok, összebomlott utcák, kis idő előtt diszes házsorok helyén üszkös falak. Hiheletlen álm isszonyu valóság. Kétségbeesetten kitért kacsók, jajgató, kiáltás zugta keresztül a levegőt, az isszonyu váratlan csapás sötétségét, melynek nem volt egyetlenegy biztató csillaga.

De a sötétség után feljött a nap, elhozva arany-sugarát. Fölszállt a füstölgő romok fokára s biztató tündökléssel táncolta be az üszkös, kormos falakat.

— Miért keseregtek? — kérde a busongóktól a napsugár, amint kérdezte a rosszat álmódó kerti virágtól. — Eljöttem, hogy fölszárltam szemetek könnyét, fölmelegítem didergő reménytelenségeteket. Biztatok, élvezzétek a nap édes melegét. Panaszokatok fölkapta a szállongó szellő, keserveket mindenütt visszhangra talált. Ime fehér virág kelt a sötét üszkőköböl: *a részvét virága!* Nyájas vigasztalás int felétek és a jónak hírdője én vagyok, a nyájas napsugár, ki előre jöttem hozzátok a hírrel, hogy fölszárltom busongástok könnyeit.

És a nyájas, meleg, biztató napsugár igazat mondott. Pompásan nyílik a részvét fehér virága. Ezekre ápolják, fejlesztik gondozzák, hogyha életre kelt, megfogamzott, ki ne száradjon. Az aranyos sugár belopódzik a szivekbe s az édes meleg, melyet maga után hagy, gazdagon tenyészli a *részvét tiszta, szép, fehér virágát.*

Lőrinczy Dezső.

Apróságok — Adomák

A pap buzája.

Tompa Mihály harvai pap korában bevitte kolekta buzáját a putnoki vásárra. Éppen egy hive állt vele alkuba, de nagyon keveset ígért. Tompa nem engedett. Alkudozás közben a gazda mérgesen odavágta:

— Adja ide tiszteletes uram, ugy ahogy mondom, hisz az enyém is közte van.

— Válogassa hát ki a magáét kel-med, aztán vigye el ingyen — felelte az elkeseredett költő-pap.

A ló, mint doktor.

Bolyai Farkas a világhírű magyar matematikus orvosi tanácsot ritkán vett igénybe. Aranyerét dr. Szomori József barátja kezelte, de nem sok eredménnyel. Végre naponkénti lovaglással tett kísérletet és ez használt. Egy ilyen lovaglásból hazatérve találkozott orvosával és nevetve kiáltott oda:

— Barátom, vedd le a kalapodat lovam előtt; ez kigyógyított, amire te nem voltál képes.

Cigányésszel.

Vásárról tért haza egyszer két iparos, meglehetősen jó kedvben. Találtak egy cigánnyal, aki látván a kedvező hangulatot, menten megkönyé-kezte őket:

— Ugyan, méltóságos urak, nem adnának egy cigárót?

A jókedvű atyafiak adtak. A more meg tovább kunyorált:

— Jáj, naccságos urak, egy szál masinát is adjanak, hogy rágyujtassak.

Kapott azt is, rágyujtott és most már vigan pöfékelve odaszólt:

— Ugy-e, kentek csak susterek?

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L.-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszborítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a hettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

B. B.-né Érmihályfalva. Külföldre nemzetközi (sárga) utalványon lehet pénzt küldeni, vagy bankutalással. A lejt a napi árfolyamon számolják át az illető ország valutájára. — Közvetítő irodát, mely jól állana azokért, akiket ajánl, nem ismerünk. Lapunk hirdetése ilyen ügyben eredményes szokott lenni. — Harmadik kérdése egyik közlelebl számunkban.

Borbándi I. Mária Istensegíts. Ügyét Bukarestbe, a Magyar Párt titkárságához terjesztettük föl, ott meg fogják tenni, amit ebben az ügyben tenni lehet.

M. K. Makfalva. Ha nagyobb mennyiségű tojást el akarunk tenni mézsvízben, akkor a következőképpen járunk el: 25 liter tiszta vizet tartalmazó edénybe 1—2 kg. égetett meszet, 1 marék konyhasót többzben jól összekeverünk és ezt 24 óráig állni hagyjuk. Ez idő alatt az íledék fölött víztiszta mézsvíz keletkezik. Ezt ovatosan lemerik az íledékről és vagy a konzerválásra szánt edénybe, vagy egy tartóba öntik, Ebbe belerakjuk a tojásokat ugy,

hogy a mézsvíz ezeket teljezen elfedje. Ezután az edényeket ugy fedjük be, hogy a tartalmát a külső levegőtől lehetőleg elzárjuk. A konzerválásnak ezt a módját pincékben hajtják végre és pedig, vagy nagy betonkemencékben, vagy pedig különböző méretű tartályokban, vagy agyagedényekben.

M. J. 1. A patkány irtására többféle mód kínálkozik. Ha nincs nagyon sok, akkor a csapdával érünk célt. Ilyent a vaskereskedésekben árulnak. Ha ezt naponta ujra fölállítjuk: egymás után egész sereg patkányt ki lehet fogni.

Sokkal kényesebb a mérgezés által való irtás, mert a patkány igen okos állat és a gyanus eleséghez nem nyílik hozzá. Ezért nagy figyelem kell a mérge megválasztásához.

A mérgezés helyett inkább a következő eljárás ajánlható, de az nagy türelmet és kitartást kíván. A patkánylátogatta helyre tegyünk ki egy tányérba lisztet, hogy rendszeres etetéssel szoktassuk oda a patkányt. Amint a lisztet elfogyasztották a patkányok, tegyünk ki friss lisztet és szoktassuk így a patkányokat arra a helyre, amittől csakhamar megszoknak és gyanulatlannal elfogyasztják a kitett lisztet. Ha már oda szoktak a patkányok, akkor kezdjünk a liszthez egy kevés finomra örölt égetett gipszport bele keverni. Előbb csak nagyon keveset, azután napról-napra többet, hogy szokjanak hozzá ehhez a vegyes eledelhez is. Ha már gipszporral kevert lisztet tetünk ki, akkor tegyünk melléje egy tábla vizet is. A patkány a lisztre megszokozk és iszik a tából, mire a gipszpor a patkány gyomrában keménnyé válik és megöli a patkányt. Ez az eljárás kiváit ott alkalmazható, ahol sok a patkány és ahol a csapdákkal már nem érünk célt.

Nagyon jó szolgálatot tesz a patkány irtása körül a patkányfogó kutya, az úgynevelt „ratler”. Ez többet ér a macskánál is, mert roppant szenvedéllyel ildözl és fojtogatja a patkányt. Ha a kamarát a kutyának hozzáférhetővé tesszük, akkor az rövid idő alatt kifogdossa a patkányokat.

ami pedig esetleg életbe marad, az kivándorol, mert megunja a sok zaklatást. Csak jó fajta patkányfogó ebet kell szerezni.

2. Az európai szőlőfajták között nincsen olyan, amely a peronoszporának ellentállana, legfeljebb az érzékenység fokára nézve van közöttük különbség. Az egyik fajta érzékenyebb, másik pedig kevésbé érzékeny, de teljesen ellenálló fajta nincsen. Az érzékenység fokára nézve hatással van még a szőlőhegy fekvése és a tengerszín fölötti magasság. Tapasztalat szerint legérzékenyebbek bizonyult nálunk az olasz rizling, utána következik a som, vagy furmint, meg a Chasselas-fajták. Ezeket tehát kerüljük az új teleptéskor.

A direkttermő szőlőfajták közül legfeljebb a Delaware jöhetne figyelembe, mert az bőven terem, kellemes zamatu bort ad, amit eléggé kedvelnek, de azért a szakértők óva intenek mindenkit a direkttermőknek telepítésétől, mert a direkttermők fölkarolásával elrontják az erdélyi fajborok jó hírnevét. A direkttermők bora félannyi ér, mint az Igazi fajbor és amellett nem terem többet, mint azok. A direkttermők borát külföldre nem lehet vinni, az legfeljebb itthoni fogyasztásra való, azért olcsóbban fizetik.

Hogy az othellonak a bogyói hullanak, annak valószínűleg az az oka, hogy a fűrperonoszpora támadta meg a bogyókat. Azt tapasztalták, hogy akkor támadja meg a fűrperonoszpora a bogyókat, amikor a bogyók félig, vagy háromnegyedrészben ki vannak fejlődve. Különbösen nemcsak a fekete othello bogyót hullanak, hull a többi is, ahol a peronoszpora befészkelte magát a bogyókba.

3. Lakmuszpapírost minden patikában lehet kapni.
(Dr. P. B.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. B. Déva, M. A. Medgyes, G. J., Gr. Gy., N. S. Mezőbánd, K. J. Mezőmehes, R. R. és B. J. Bél, B. Cs. J. Tordaszentlászló, N. Gy. I. és Tr. M. Valkány, Dr. V. J. Hegyköztöttelek, M. R. Gylmesfelsőlok, M. É. és M. A-né Oraviczabánya, K. K. Szászuifalu, Sz. M. D. Nagyvárad, Sz. L. Istensegits, R. J. Józseffalva, B. M. Istensegits, A. M. București, A. L. Pelrozsény, S. J. Nagyzsám, F. S. Petrozsény, D. S. Olthévíz, K. G., K. K. és Z. Gy. Menyháza, F. F. Bálnicz, Z. J. Klopodla, B. J. Segesvár.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

D. A. Krasznabétek. M. I. a legjobb akarat mellett sem képes ügyelket intézni, legutóbb is küldött egy nagyobb összeget, de semmit se ír, hogy kinek-kinek mennyit könyveljünk el. Ha valaki át nem veszi tőle a lapok pontosabb rendezését, vagy ki-ki nem intézi a magáét, kénytelenek leszünk e sok bosszuság elkerülése érdekében ottani összes lapjainkat beszüntetni. — Íj. G. J. Siklód. A 130 L könyvelve. — B. K. D. Küldje be a Pásztorház Szerkesztőségé, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop. Brassai u. 5 címre, s onnan kérjen írására bírálatot. D. A. Hadikfalva. A 100 L K-től bejött, egy szép könyvet utánvétellel megküldtünk. — B. K. Hagymádialva. Könyvek IX. 10-én másodszor küldve. — A. K. Lupény. Cím javítva, a 160 L bejött. — K. K., Gy. S. és E. J. Egrl. 130—130 L-t

megkaptuk, de 1926. XII. 31-ig még mindenünnen kell 30—30 L, mivel az egész évi díj azoknak, akik az előfizetést július 31 előtt egész évre nem rendezték, 160 L, amint azt 28-ik számunkban részletesen megírtuk. — A. P. Sítér. Címre 2 példány megy, egyik rendben 1926. XII. 31-ig, a másik VII. 1-ig, ez utóbbira kértük a kiegészítést, értesítsen, ha tévesen megy a két példány. — H. Fr. Petrozsény—Petriila. A 14648 törölve, 8693-nál a cím javítva, a 100 L-el előfizetése csak 1926 III. 15-ig van rendben, üdvözet. — M. D. București. A 180 L könyvelve, már a 35. számban a szerk. üzenetek között nyugtáztuk. — K. P. Oravicza. Címe jó, lap fölünk pontosan klmegey, augusztusi számokat pótoltuk. — Íj. K. L. Nyárádmagyarós. A 130 L könyvelve ívan. — B. I. Nagyvárad. A 8 L közben megérkezett. — B. P. Erdőhegy. Csomagküldés beszüntetve, ezután csak nevekre megy, U. 14712-es száma beszüntetve, s a 130 L átírva a 11510 szám alá. A továbbküldés nálunk sohasem megy üzletkedésből, csupán abból a jóhiszeműségből kifolyólag, hogy az illető tovább is előfizetünk akar maradni. Egyébiránt szelvényes és jóindulatu érdeklődéséért, támogatásáért hálás köszönet. — Z. O. Déva. Az 1925-ös számok hlányoznak, az 1926-os számokat pótoluk, de többet ilyen sokat nem pótolhatunk. Fölünk a lap mindig pontosan klmegey, nem értjük, hogy hol kallódhatik el.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Uri család Kolozsváron elfogad teljes eltátásba 2 fiu- esetleg leánygyermeket (15 éves korig.) Ugyanott hegedű- és privát-tanítványt is elvállalnak. Cím: „Uri család” jellegre a lap kladóhivatalában.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Eladó egy új és egy használt gyapjú-tépő hinta. Boér Árpádné Cluj, Str. București (Apafi-u.) 4.

Iskolai könyvek, nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA“

Irodalmi Részv.-Társaságnál
Cluj—Kolozsvár, Str. Reg. Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.



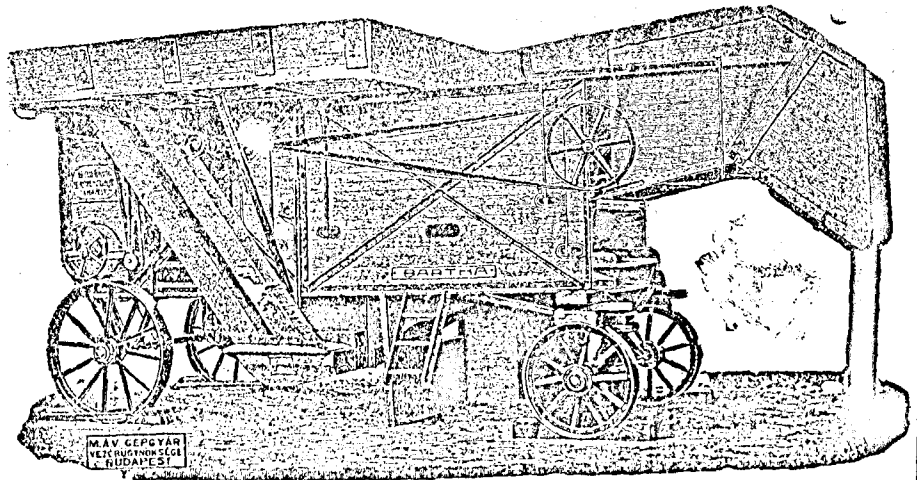
Aranyosgyöresi Aggagipar Rt.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett horonyolt és hődárku tetőcserepét, normál és németméretű fall- és kútfélgiljait valamint 1-2-3-4 méter hosszúságban készült alapcsöveit.

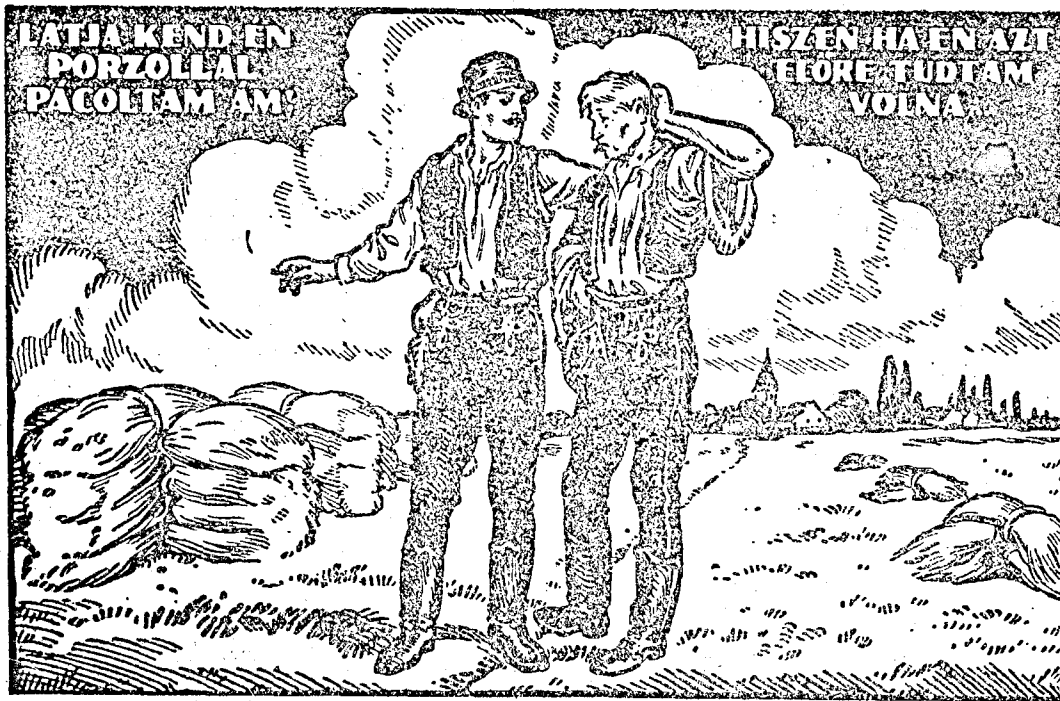
Cég és Iroda
Turda-Torda

Telefon
107 sz.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.



Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat.
Rivánatra Fordson traktorral, petrolcum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.



LÁTJA KEND EN
PORZOLLAL
PÁCOLTAM AM

HISZEN HA EN AZT
TEORE TUDTAM
VONNA

PORZOL-al

5—10 perc alatt 1 holdra
való búzavetőmagot pá-
colhatunk

PORZOL-al

pácolás után a magot nem
kell szárítgatni

PORZOL-al

pácolt búzából keveseb-
bet kell vetni

PORZOL-al

pácolt buza gyorsan
kel,

PORZOL-al

pácolt buza üszög-
mentes

PORZOL-al

pácolt vetőmag nagy ter-
méstöbbletet ad!

Egy kat. holdra elegendő 20 deka PORZOL. Minden vetőmagot pácoljunk PORZOLLAL.

Vezérképviselő: Soc. Com. Anonima a

Agricultorilor—Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK
A „MINERVA“
KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN
CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.



ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennélfogva mint hír-
detési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Brătianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

**Marosvásárhelyi
Tak.-pénztár R.-T.**

Telefon 12. — Deviza-Telefon 72. és 89.

Sürgőnycim:

„Takarék-pénztár.“

Fiókok:

Beszterce, Szászrégen.

Alaptőke és tartalékok:

Lei 20,000.000.

Legelőkelőbb kalapszalon a



Cluj—Kolozsvar, Piata Unirii (Fűtér.)

Állomásokon is kapható
a „MAGYAR NÉP“.

Örömmel hozzuk olvasó-
ink tudomására, hogy a

Magyar Nép, Pásztorláz és

az Erdélyi Irodalmi Szemle

Kolozsvar

Nagyvárad

Brassó

Szatmár

Arad

Nagykároly

Nagyszeben

Piszl

állomásokon is megvásá-
rolhatók az állomási hír-
lapárusitonál.

Ismerőseink, barátaink, ha utaznak,
kérjék és vásárolják lapjainkat!

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMAN

Kiadóhivatali igazgató